

303/2007. (XI. 14.) Korm. rendelet

a magyarországi hivatalos földrajzi nevek megállapításáról és nyilvántartásáról

A Kormány az Alkotmány 35. § (1) bekezdés *b*) pontjában foglalt feladatkörében, valamint a földmérési és térképészeti tevékenységről szóló 1996. évi LXXVI. törvény 29. § (5) bekezdés *d*) pontjában kapott felhatalmazás alapján a következő rendeletet alkotja:

A rendelet hatálya

1. § A rendelet hatálya kiterjed egyes hivatalos földrajzi nevek megállapítására, véleményezésére és a földrajzi nevek nyilvántartására.

A földrajzi nevek és típusaik

2. § (1) *Földrajzi név*: a földfelszín természetes vagy mesterséges részleteinek azonosítására szolgáló, kisebb vagy nagyobb közösségek által használt tulajdonnév.

(2) *Hivatalos földrajzi név*: a hivatalos célra megállapított, esetenként ugyanazon részlet több neve közül kiválasztott földrajzi név.

(3) A hivatalos földrajzi nevek típusai a következők:

a) országos jelentőségű domborzat- és tájnév: a földfelszín függőleges tagoltságának jelentős kiterjedésű részleteit (hegységeket, völgyeket, medencéket stb.), illetve a jelentős kiterjedésű földrajzi, néprajzi és etnikai körzeteket, vidékeket, jogszabályban meghatározott gazdasági körzeteket jelölő, rendszerint az 1:200 000 és ennél kisebb méretarányú térképeken feltüntetett név;

b) területnév: a külterületi mező- és erdőgazdasági művelési egységeket (pl. mező, dűlő, rét stb.), azok részleteit és egyéb földrészlettel vagy más jellegzetes felszíni képződménnyel elhatárolt területet jelölő név, több ilyen terület összefoglaló neve, illetve a földfelszín függőleges tagoltságát (hegyeket, völgyeket stb.) jelölő helyi jelentőségű, rendszerint az 1:200 000 és ennél nagyobb méretarányú térképeken feltüntetett név;

c) természetvédelmi név: a nemzeti park, a tájvédelmi körzet, a természetvédelmi terület, Natura 2000 terület, natúrpark védettségére, illetve kijelölésére utaló utótago(ka)t tartalmazó neve, továbbá a természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény 23. § (2) bekezdésében foglalt alakulatok (barlang, láp, kunhalom stb.) neve;

d) víznév: a vízgazdálkodást érintő minden név, így a természetes vizek (vízfolyások, állóvizek, mocsarak), a mesterséges létesítményekben szállított, tárolt vizek (csatornák, tározók), az ezekhez kapcsolódó sajátos tájegységek (pl. árvízi öblözet) és a létesítmények (duzzasztók, zsilipek), továbbá a víznyelők, források, kutak stb. neve;

e) országos jelentőségű közlekedési és hírközlési név: a vasúti közlekedéssel és szállítással kapcsolatos létesítmények (pályaudvar, állomás stb.), a távolsági autóbusz-közlekedéssel, hajózással, légi közlekedéssel kapcsolatos létesítmények (megállóhely, kikötő, repülőtér stb.),

a 10 m-nél nagyobb nyílású hidak, valamint a hírközlési létesítmények (postahivatal stb.) neve;

f) *országnev*: az ország Alaptörvényben meghatározott neve (Magyarország);

g) *igazgatásiterület-név*: az ország közigazgatási, illetve statisztikai, tervezési és területfejlesztési célokra kialakított területi egységeinek (megye, régió, járás, kistérség stb.) neve;

h) *helységnev*: a község, nagyközség, város, megyei jogú város, főváros utótagot tartalmazó vagy utótag nélküli rövid neve, a fővárosi kerületek teljes, a főváros nevét is tartalmazó, illetve rövid, csak a római számot és a kerület utótagot tartalmazó neve;

i) *településrésznév (helységrésznév)*: a helység központi belterülete (átfedések nélkül, pontosan körülhatárolt) részeinek (községrész, városrész), továbbá a központi belterületől elkülönülő – lakott vagy lakatlan – egyéb belterületnek, valamint külterületnek a neve;

j) *közterületnev*: a bel- és külterületi közutak és terek rendszerint út, utca, tér, park, köz, sétány stb. utótagot tartalmazó neve;

k) *helyi jelentőségű közlekedési név*: a helyi és helyközi tömegközlekedéssel kapcsolatos létesítmények (megállóhely stb.) és a 10 m-nél kisebb nyílású hidak neve.

(4) *Nemzetiségi nyelvű hivatalos földrajzi név*: a helységeknek és az országban található földfelszíni részleteknek az ott élő nemzetiség által használt történelmileg kialakult földrajzi neve (pl. Lórév = Ловра, Szentpéterfa = Petrovo Selo, Óbánya = Altglashütte, Alcsevica, Gropcsica).

(5) *Külföldi földrajzi név magyar megfelelője*: az ország határán kívül található földfelszíni részleteknek a külföldi hivatalos nyelvtől eltérő magyar nyelvű földrajzi neve (pl. Republik Österreich = Osztrák Köztársaság, Andalucía = Andalúzia, Oradea = Nagyvárad, Venezia = Velence, Rocky Mountains = Sziklás-hegység), továbbá a más írásrendszerből történt átírás esetén a használt rendszertől eltérő magyaros átírású név (pl. Одеса/Odesza = Odessza, Shanghai = Sanghaj).

(6) *Földrajzi megjelölés*: a földfelszín mesterséges részleteinek azonosítására szolgáló, kisebb vagy nagyobb közösségek által használt, intézményeket (pl. Madách Színház), intézményszerű mesterséges létesítményeket (pl. Erdészeti arborétum) jelölő tulajdonnév vagy tulajdonnévnek nem tekinthető megjelölés (pl. főapátság).

A Földrajzinév-bizottság szervezete és működése

3. § (1) A földrajzi nevek megállapításával összefüggő feladatok ellátására a térképészetért felelős miniszter (a továbbiakban: miniszter) mellett Földrajzinév-bizottság (a továbbiakban: Bizottság) működik. Ügyrendjét a Bizottság maga határozza meg, és azt a miniszter hagyja jóvá.

(2) A Bizottságba képviselőt jelöl

a) a miniszter a nagy méretarányú állami térképekkel és térképi adatbázisokkal, valamint a természetvédelemmel és vízüggyel összefüggő földrajzi nevekkel, illetve a földrajzi nevek nyilvántartásával,

b) a Kormány nemzetpolitikáért felelős tagja a külhoni magyar földrajzi nevekkel,

c) a helyi önkormányzatokért felelős miniszter a területszervezéssel és az önkormányzatok hatáskörébe tartozó földrajzi nevekkel,

d) a honvédelemért felelős miniszter a közepes és kis méretarányú állami topográfiai térképi adatbázisokkal és térképekkel, illetve a honvédelmi célú térképészettel,

e) a közlekedésért, a területfejlesztésért, a postaügyért, illetve az elektronikus hírközlésért felelős miniszter a vasúti közlekedéssel, a közúti közlekedéssel, a légi közlekedéssel, a víziközlekedéssel, az úthálózattal, a területfejlesztéssel, valamint a postai és hírközlési ügyekkel összefüggő földrajzi nevekkal,

f) a külpolitikáért felelős miniszter a külföldi államok magyar nevével,

g) az oktatásért, kultúráért, illetve a nemzetiségpolitikáért felelős miniszter az oktatással és a kulturális értékek védelmével, valamint a nemzetiségi nyelvű földrajzi nevekkal,

h) a Központi Statisztikai Hivatal (a továbbiakban: KSH) elnöke Magyarország Helységnévtára és Magyarország Közigazgatási Helynévkönyve szerkesztésével összefüggő földrajzi nevekkal, valamint a népszámlálással és a településstatisztikával

kapcsolatos bizottsági képviselő ellátására.

(3) A miniszter egy-egy tag jelölésére kéri fel

a) a Magyar Tudományos Akadémia (a továbbiakban: MTA) Magyar Nyelvi Osztályközi Állandó Bizottságát a földrajzi nevek helyesírásával,

b) az MTA Nyelvtudományi Intézetét a földrajzi nevek névtani, nyelvjárási kérdéseivel,

c) az MTA Bölcsészettudományi Kutatóközpont Történettudományi Intézetét a földrajzi nevek történeti hátterével,

d) az MTA Csillagászati és Földtudományi Kutatóközpont Földrajztudományi Intézetét a földrajzi tájbeosztásokkal összefüggő földrajzi nevekkal,

e) az Eötvös Loránd Tudományegyetem Térképtudományi és Geoinformatikai Tanszékét a térképtudománnyal, geoinformatikával összefüggő földrajzi nevekkal

kapcsolatos bizottsági képviselő ellátására.

(4) A miniszter további, intézményektől független és a földrajzi nevek tekintetében elismert szakembereket is felkérhet a bizottsági munkában való részvételre.

(5) A miniszter

a) kijelöli a Bizottság elnökét;

b) gondoskodik a Bizottság működési feltételeiről;

c) biztosítja a Bizottság döntéseinek, irányelveinek és közérdekű tájékoztatásainak közzétételét a Vidékfejlesztési Minisztérium hivatalos lapjában, illetve a honlapján;

d) kijelöli az ENSZ Földrajzi nevek szakértői csoportjába (UNGEGN) a magyar képviselőket, illetve képviseli a Kormányt – a külügyminiszterrel együttműködve – az ENSZ földrajzinév egységesítési konferenciáin és szakértői csoportülésein.

A Földrajzinév-bizottság feladatai

4. § (1) A Bizottság – az (1a) bekezdésben meghatározott kivétellel – megállapítja a 2. § (3) bekezdés a)–e) pontjában foglalt hivatalos földrajzi neveket.

(1a) A 2. § (3) bekezdés a)–e) pontjában foglalt hivatalos földrajzi neveket – ha ahhoz kiemelt közérdek fűződik – a Kormány egyedi határozatban állapítja meg. A Kormány döntésére az 5. § (1) és (3) bekezdését nem kell alkalmazni.

(2) A Bizottság véleményezi a 2. § (3) bekezdés f)–k) pontjaiban meghatározott hivatalos földrajzi nevekre vonatkozó javaslatokat.

(3) A Bizottság megkeresésre állást foglal

a) a 2. § (4) bekezdésében meghatározott hivatalos földrajzi nevek helyességéről;

b) a hozzá forduló szervezet vagy magánszemély kérésére a hivatalos földrajzi nevek megállapításának és használatának jogszabályban nem szabályozott kérdéseiről és a külföldi földrajzi nevek magyar megfelelője hazai használatáról.

(4) A Bizottság hatáskörébe tartozó hivatalos földrajzi nevek megállapítására, a megállapított hivatalos földrajzi nevek megváltoztatására javaslatot tehet:

a) a 2. § (3) bekezdés *a)* pontjában meghatározott hivatalos földrajzi nevek esetében a miniszter;

b) a 2. § (3) bekezdés *b)* pontjában meghatározott hivatalos földrajzi nevek esetében a miniszter vagy az érintett települési önkormányzat;

c) a 2. § (3) bekezdés *c)* és *d)* pontjában meghatározott hivatalos földrajzi nevek esetében a miniszter;

d) a 2. § (3) bekezdés *e)* pontjában meghatározott hivatalos földrajzi nevek esetében a nemzeti fejlesztési miniszter, regionális jelentőségű létesítmény esetében az üzemeltető gazdasági szervezet.

(4a) A Bizottság a feladatkörébe tartozó hivatalos földrajzi neveket illetően a javaslat benyújtásától számított kilencven napon belül hoz döntést, formál véleményt vagy foglal állást.

(5) A 2. § (3) bekezdésének *a)–e)* pontjaiba tartozó, megállapított hivatalos földrajzi nevekről a Bizottság értesíti a javaslattevőket.

(6) A Bizottság 2. § (4) bekezdésében meghatározott hivatalos földrajzi nevekre vonatkozóan – szükség szerint – a települési, illetve az országos nemzetiségi önkormányzattól véleményt kérhet.

(7) A Bizottság – az érdekeltekkel egyetértésben – szakmai ajánlásokat tehet közzé a 2. §-ban felsorolt típusú nevek megállapításának és megváltoztatásának módszertanáról.

(8) A Bizottság vezetője évente beszámol a miniszternek a Bizottság munkájáról.

A névmegállapítás, névváltoztatás és véleményezés követelményei

5. § (1) A hivatalos földrajzi nevek megállapításakor figyelemmel kell lenni a helyi lakosság élő névhasználatára, a települési önkormányzat és a nemzetiségi önkormányzat, az egyéb szervezetek véleményére, továbbá a természet- és társadalomtudományok eredményeire, a történelmi hagyományokra, különösen a helytörténeti kutatásokra, az elpusztult települések nevére, ezen kívül a földrajzi környezetre, a mező- és erdőgazdasági művelési szerkezetre, a nemzetiségi viszonyokra, a nyelvi és nyelvhelyességi követelményekre. A nyelvhelyességi követelmények magukba foglalják a mindenkorai akadémiai helyesírás követését és az arra épülő szabályok betartását.

(2) A 2. § (3)–(4) bekezdésében felsorolt földfelszíni részletek élő személyről – a tanyák kivételével – nem nevezhetők el.

(3) Amennyiben törvény vagy kormányrendelet másként nem rendelkezik, a hivatalos földrajzi nevek megváltoztatására akkor kerülhet sor, ha az azonos hangzású hivatalos földrajzi nevek zavart keltőek és a névazonosság másként nem kezelhető, ha a névhasználatban kimutatható változás következett be, ha a névvel jelölt mesterséges létesítményt megváltoztatták vagy átalakították, vagy ha a névhasználat a közérdek szempontjából nem megfelelő. A történelmi hagyományokat őrző nevek nem változtathatóak meg.

(4) Az (1) bekezdés követelményeinek betartásával a 2. § (3) bekezdésében meghatározott névtípusokban kisebbségi nyelvű hivatalos földrajzi név is megállapítható. A 2. § (3) bekezdésének *a)*, *c)* és *e)–j)* pontjaiban felsorolt hivatalos földrajzi nevek nemzetiségi nyelvű alakja csak a magyar nyelvű névvel együtt állapítható meg. A latin betűt használó nemzetiségi nyelvű hivatalos földrajzi nevet az adott nyelv helyesírása szerint kell írni. A nem latin betűt

használó nemzetiségi nyelvű földrajzi név megállapításakor a magyar ábécén alapuló átírás és az adott nemzetiségi nyelv írásmódja egyaránt hivatalos.

(5) A hivatalos földrajzi név helyett vagy a hivatalos földrajzi névben a földrajzi köznévi utótag előtt számot helyettesítő betű vagy számjegy – kivéve a (6) bekezdésben foglalt eseteket – nem használható.

(6) Egyes regionális jelentőségű, vízrendezést, belvízelvezetést, öntözést szolgáló csatornák, kisebb állóvizek (tározók), fővárosi kerületek nevében, továbbá korábban megállapított közterületnevekben és külterületi településrészek nevében megtartható a földrajzi köznévi utótag előtt arab vagy római számjegy.

(7) A 4. § (2) bekezdésének a) pontja szerinti szakmai véleményezés során gondot kell fordítani arra, hogy

a) új helységnév adása esetén – figyelemmel a mai és a történelmi magyar helységnevekre is – névazonosság ne álljon elő;

b) a településrésznevek megállapításakor a megszűnt (egyesített) helységek nevét meg kell tartani, egyéb esetekben pedig előnyt kell élveznie a korábban használt, más követelményekkel összhangban álló egyéb névnek, továbbá el kell kerülni a településnév előtagként való használatát;

c) a közterületek elnevezésének lehetőleg a közvetlen környezet hagyományait, sajátosságait kell tükröznie, vagy a helyhez kötődő személyekkel kell kapcsolatosnak lennie.

A hivatalos földrajzi nevek nyilvántartása és a Földrajzinév-tár

6. § (1) Magyarország hivatalos földrajzi neveit a földmérési és térképészeti tevékenységről szóló törvény (a továbbiakban: Fttv.) rendelkezése alapján – az állami alapadatok és térképi adatbázisainak vonatkoztatási és vetületi rendszeréről, alapadat-tartalmáról, létrehozásának, felújításának, kezelésének és fenntartásának módjáról és az állami átvétel rendjéről szóló miniszteri rendelet szerinti vetületi rendszerben meghatározott koordinátákkal ellátva – a földmérési és térinformatikai államigazgatási szerv a Földrajzinév-tárban nyilvántartja, és azt folyamatosan vezeti.

(2) A Földrajzinév-tár az Fttv. rendelkezése szerinti hivatalos földrajzi neveket tartalmazza. Ezek közül az igazgatásiterület- és helységneveket a KSH által kiadott Magyarország Közigazgatási Helynévkönyve szerint, a településrészneveket Magyarország Helységnévtára adatainak felhasználásával kell feltüntetni. A Földrajzinév-tár a (felsorolt típusokban) megállapított nemzetiségi nyelvű földrajzi neveket is tartalmazza.

(3) A Földrajzinév-tár tartalmazza az Fttv. 21. § (4) bekezdés rendelkezése szerinti földrajzi neveket, továbbá földrajzi megjelöléseket az illetékes települési önkormányzat közlése szerint.

(4) A földmérési és térinformatikai államigazgatási szerv a helységenként helyszínen egyeztetett és nyilvántartásba vett földrajzi nevekről az illetékes települési önkormányzat jegyzőjét névjegyzék és térképvázlat megküldésével tájékoztatja.

(5) A Földrajzinév-tár adatai nyilvánosak és a földmérési és térképészeti állami alapadatok kezeléséről, szolgáltatásáról és egyes igazgatási szolgáltatási díjakról szóló miniszteri rendelet által meghatározott térítés ellenében mindenki számára hozzáférhetők.

Záró rendelkezés

7. § Ez a rendelet 2008. január 1-jén lép hatályba.

8. § A magyarországi hivatalos földrajzi nevek megállapításáról és nyilvántartásáról szóló 303/2007. (XI. 14.) Korm. rendelet módosításáról szóló 36/2011. (III. 21.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Módr.) hatálybalépésével egyidejűleg a Bizottság hivatalban lévő tagjainak megbízatása megszűnik, a miniszter a Módr. hatálybalépését követő 15 napon belül tagok jelölésére kéri fel a 3. § a Módr.-tel megállapított (2) és (3) bekezdése szerinti személyeket és szervezeteket.